

בש"פ 4842/16 - מדינת ישראל נגד אחמד חסארמה

בבית המשפט העליון

בש"פ 4842/16

כבוד השופט ע' פוגלמן
מדינת ישראל

לפני:
העוררת:

נ ג ד

אחמד חסארמה

המשיב:

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב'
השופט י' ליפשיץ) במ"ת 29670-05-15 מיום
14.6.2016

י' בסיון התשע"ו (16.6.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד יעל שרף

בשם העוררת:

עו"ד תמי אולמן; עו"ד שאדי סרוג'י

בשם המשיב:

החלטה

לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט י' ליפשיץ) מיום 14.6.2016 שהורה על מעצרו של המשיב בפקיח אלקטרוני בפקיח מפקחים שאושרו על ידי בית המשפט, ובכפוף לתנאים נוספים שפורטו בהחלטה.

1. נגד המשיב, תושב הכפר בענה, הוגש כתב אישום ביום 17.5.2015 המייחס לו עבירות של רצח בכוונה תחילה לפי סעיף 300(א)(2) ובצירוף סעיפים 301 ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); עבירה של קשירת

קשר לביצוע פשע (רצח) לפי סעיף 499(א)(1) לחוק; וכמו כן עבירות בנשק לפי סעיף 144(א)+(ב) לחוק. עובדות הפרשה פורטו באריכות בהחלטתה של כב' השופטת א' חיות מיום 25.2.2016 ואחזור על הדברים אך בתמצית. כעולה מכתב האישום, על רקע סכסוך בין משפחת המשיב לבין משפחתו של עלי חסארמה (להלן: המנוח) קשרו המשיב ודודו - אשר נרצח ביום 20.1.2015 - קשר לגרום למותו של המנוח. כנטען, השניים פנו לחברו של המשיב וביקשו ממנו להמית את המנוח בתמורה לסכום של 150,000 ש"ח. לשם מימוש התכנית קיבל המשיב אקדח מבן דודו. ביום 18.7.2014 נסע המשיב ביחד עם חברו ודודו ליער אחיהוד שם מסר לחברו את האקדח וכמו כן כפפות ומסכה. חברו של המשיב ירד מהרכב והמשיב ודודו עצבו את המקום. בבוקרו של אותו יום ירה חברו של המשיב במנוח והרגו, נמלט מהיער ודיווח למשיב כי התכנית בוצעה. בהמשך שילמו המשיב ודודו לחברו של המשיב סכום של 30,000 ש"ח והבטיחו לו כי ישלמו לו את היתרה במועד מאוחר יותר.

2. ביום 30.7.2015 הורה בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט י' ליפשיץ) על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים, לאחר שקבע כי אין בכוחה של חלופת מעצר כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב. בית המשפט עמד על כך כי עילת המסוכנות התקפה בעבירות חמורות ככלל, תקפה ביתר שאת מקום שבו מדובר בעבירת רצח. על רקע זה צוין כי "מדובר באירוע שהרקע לו הינו סכסוך דמים שפרץ לפני למעלה משנה בין שני פלגי המשפחה והביא ל 3 מקרי רצח ולעודד מקרי אלימות נוספים. משמע, על פני הדברים המסוכנות הנשקפת מהמשיב לא פחתה וכך גם יתר עילות המעצר". בית המשפט היה ער לטענת המשיב בדבר המועד שנקבע לתחילת שמיעת הראיות בהליך העיקרי - שהיה נכון לאותו מועד בחודש מרץ 2016, אך ציין כי מדובר בנתון אחד מתוך כלל השיקולים שיש לקחת בחשבון בבחינת שאלת שחרור המשיב לחלופת מעצר.

3. ביום 25.2.2016 - בחלוף תשעה חודשים לשהותו של המשיב במעצר - הורה בית משפט זה (כב' השופטת א' חיות) כי מעצרו של המשיב יוארך ב-60 ימים נוספים. נוכח העובדה שבאותה העת טרם החלה שמיעת ההוכחות במשפטו של המשיב, הורה בית המשפט על קבלת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב וזאת על מנת לבחון את היתכנותה של חלופת מעצר וכמו כן את האפשרות למעצר בפיקוח אלקטרוני:

"בנסיבות אלה, אני סבורה כי מן הדין לבחון אפשרות לשחרורו של המשיב לחלופת מעצר וכן למעצר בפיקוח אלקטרוני וכי יש לקבל לצורך כך תסקיר מעצר מאת שירות המבחן בעניינו. ויודגש - נוכח המסוכנות הנשקפת מן המשיב ונוכח סכסוך המשפחות העומד ברקע מעשה הרצח שבו הוא מואשם, ברי כי על שירות המבחן ועל בית המשפט המחוזי יהא להשתכנע כי החלופה המוצעת הינה הדוקה דיה הן מבחינת מיקומה והן מבחינת המפקחים המוצעים ובכל מקרה יהא צורך לצרף לכל אלה גם מעצר בפיקוח אלקטרוני באישור הממונה" (שם, בפסקה 10).

4. בהמשך להחלטה זו הוגש ביום 10.4.2016 לבית המשפט המחוזי בחיפה תסקיר מעצר. שירות המבחן עמד על נסיבות חייו האישיות של המשיב, על עברו הפלילי הכולל עבירות תקיפה הגורמת חבלה של ממש, איומים והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. צוין כי בהתייחסו לעברו הפלילי המשיב נמנע מלקחת אחריות על מעשיו תוך השלכת התנהגותו הבעייתית על אחרים בסביבתו. שירות המבחן התרשם כי למשיב נטייה להתנהגות פורצת גבולות כאשר הוא מצוי בקונפליקט עם סביבתו וכי הוא מתקשה להפנים את גבולות החוק. לכך הוסיף שירות המבחן את הערכתו שלפיה "הסכסוך בין הצדדים עדיין בעיצומו ולא ניתן לשלול פגיעה נוספת במעורבים בסכסוך זה, כולל פגיעה בו [במשיב - ע' פ']". לאור האמור, מעריכים אנו כי קיימת רמת סיכון גבוה [כך במקור - ע' פ'] להישנות מקרים דומים למיוחס לו [למשיב - ע' פ'] בכתב האישום". אשר לחלופה שהוצעה על ידי המשיב, שלפיה הוא ישהה בתנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני בבית אבותו בעוספיא בפיקוחם של אחותו, בעלה ומפקחים נוספים צוין כי שירות המבחן התרשם כי

המפקחים המוצעים מבינים את האחריות אשר תוטל עליהם לצורך מילוי משימת הפיקוח, ואולם הערכת שירות המבחן הייתה כי הם מתעלמים ממורכבות מצבו של המשיב ומציגים עמדה מגוננת. לפיכך צוין כי אין ביכולתם של המפקחים להוות גורם מציב גבולות עבור המשיב והם אינם יכולים להפחית את המסוכנות הנשקפת ממנו באופן משמעותי. בנתון לאמור שירות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה לשינוי תנאי מעצרו של המשיב.

על רקע זה קבע בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט י' ליפשיץ) ביום 14.4.2016 כי החלופה שהוצעה על ידי המשיב אינה חפה מקשיים ועל כן המשיב יוותר במעצר. בית המשפט עמד על הרף הגבוה של דרישות החלופה בעניינו של המשיב, נוכח הסכסוך הפעיל בין משפחתו לבין משפחת המנוח, העובדה כי מדובר באירוע רצח שתוכנן בקפידה וכמו כן המלצת שירות המבחן כאמור.

5. המשיב ביקש להציע חלופת מעצר נוספת שלפיה ישהה בדירה שכורה בנצרת במעצר בפיקוח אלקטרוני וביום 29.5.2016 הוגש תסקיר נוסף. שירות המבחן חזר על הערכתו בתסקיר הקודם שלפיה קיים סיכון משמעותי להתרחשות אירועים אלימים נוספים בין הצדדים וכי לא ניתן לשלול פגיעה נוספת במעורבים בסכסוך ובכלל זה פגיעה במשיב עצמו. עוד בחן שירות המבחן את המפקחים החדשים שהוצעו על ידי המשיב. צוין כי אלו מזדהים עם ערכים נורמטיביים ומבינים את האחריות שתוטל עליהם. יחד עם זאת שירות המבחן ציין כי נוכח רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות אלימה מצד המשיב; נסיבות מעצרו; וכמו כן ההתרשמות כי בעת מצוקה המשיב עלול לפעול באופן אימפולסיבי, אין ביכולתם של המפקחים המוצעים להפחית באופן משמעותי את הסיכון להישנות מעשים פורצי גבולות. לפיכך, גם הפעם, נמנע שירות המבחן מהמלצה על שחרורו של המשיב.

נוסף לכך הגיש שירות בתי הסוהר ביום 10.6.2016 "דיווח ממצאי בדיקת היתכנות פיקוח אלקטרוני" למשיב שבמסגרתה צוין כי מעצרו בפיקוח אלקטרוני במקום החלופה אינו מומלץ וזאת כעולה מחוות דעת טכנאית שבדק את הדירה השכורה שבה אמור לשהות המשיב בהתאם לחלופה.

6. ביום 14.6.2016 התקיים דיון בבקשת המשיב לעוצרו בפיקוח אלקטרוני, שלאחריו הורה בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט י' ליפשיץ) על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני בכפוף לתנאים נוספים שפורטו בהחלטה. בית המשפט היה ער להמלצת שירות המבחן שלפיה אין מקום לשקול בשלב זה מעצר בפיקוח אלקטרוני; כמו גם לעמדתו אשר לאפשרות מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני. יחד עם זאת, בית המשפט ציין כי נוכח החלטתו של בית המשפט זה מיום 25.2.2016 (כב' השופטת א' חיות), ובשים לב לקצב התקדמות ההליכים בתיק יש לשקול חלופת מעצר, חרף המסוכנות הנשקפת מהמשיב. לפיכך נקבע כי בשלה העת להורות על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני, וזאת לאחר שבית המשפט חקר את המפקחים המוצעים וקבע כי מדובר במפקחים ראויים.

7. מכאן הערר שלפניי. העוררת טוענת כי בנסיבות דנן – ועל יסוד עמדת שירות המבחן – אין להורות על שחרורו של המשיב ממעצר בשלב הזה, גם אם בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני. לטענת העוררת מאז ניתנה החלטת השופטת א' חיות דווקא התחזקה הערכת המסוכנות הנשקפת מהמשיב וזאת על בסיס עמדתם של גורמים מקצועיים. בהקשר זה מציינת העוררת כי המסוכנות הגבוהה של המשיב היא מובהקת וזאת נוכח קיומן של ראיות לכאורה להוכחת האמור בכתב האישום; הסכסוך הפעיל המתנהל בין משפחת המשיב לבין משפחת המנוח; והסיכון הנשקף לחיי המשיב עצמו ככל שישוחרר ממעצר. כמו כן העוררת מציינת כי ניתן להצביע על התקדמות בהליך העיקרי. בהקשר זה מציינת העוררת כי התקיימו כבר שמונה ישיבות הוכחות שבמהלכן נשמעו 20 עדים, וכי שני מועדים נוספים קבועים בקרוב

ובמהלכם ייקבעו מועדים נוספים. בכך לטענתה נחלש הנימוק שהביא לבחינת היתכנות החלופה לכתחילה.

8. ביום 16.6.2016 התקיים דיון במעמד הצדדים, שבמהלכו שבה העוררת על נימוקיה בערר, תוך שהדגישה שנית את המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמשיב נוכח הסכסוך הפעיל בין משפחת המשיב לבין משפחת המנוח. המשיב סמך ידו על החלטת בית המשפט המחוזי וטען כי דין הערר להידחות. לטענתו קצב התקדמות ההליך העיקרי אינו משביע רצון וזאת - בין היתר - על רקע בקשת העוררת לצירוף עדים חדשים ולהגשת חוות דעת שהוגשה בשלב מאוחר. המשיב הוסיף כי את התקדמות ההליכים בעניינו יש לבחון על רקע התקופה הארוכה שבה הוא נתון במעצר, ובשים לב לפגרת הקיץ הקרובה. נוסף לכך טען המשיב כי טרם הועברו לידיו כל חומרי החקירה, עניין המקשה אף הוא על ניהולו התקין של ההליך. אשר למסוכנות הנשקפת מהמשיב נטען כי העוררת לא הוכיחה את טענתה שלפיה חלה הסלמה בסכסוך בין המשפחות הניצות. נהפוך הוא, נטען כי בשנה האחרונה חלה דווקא רגיעה ביחסי המשפחות. עוד נטען כי המפקחים שהוצעו מבינים את משמעות הפיקוח על המשיב; כי יש בחלופה שהוצעה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב; וכי יש לשקול את העובדה שמשפחת הקורבן אינה מתנגדת למעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני. על רקע כל אלה נטען כי בשלו התנאים האמורים בהחלטתה של כב' השופטת א' חיות למעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני.

עם תום הדיון הוריתי על הארכת מעצרו של המשיב עד למתן החלטה אחרת.

9. לאחר ששקלתי את מכלול הנתונים שהובאו לפניי ואת טיעוני הצדדים הגעתי למסקנה כי דין הערר להתקבל. כידוע, סעיף 21(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, קובע כי אין לעצור נאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו אלא אם ישנן ראיות לכאורה להוכחת אשמתו בעבירות המיוחסות לו; וכי אין בנמצא חלופת מעצר הולמת שבכוחה לאיין את המסוכנות. אכן, בהחלטתה ציינה כב' השופטת א' חיות כי יש לבחון את היתכנות שחרור לחלופה, ואולם זאת בתנאי שיש בחלופה שתוצע כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב, ובלשון בית המשפט "נוכח המסוכנות הנשקפת מן המשיב ונוכח סכסוך המשפחות העומד ברקע מעשה הרצח שבו הוא מואשם, ברי כי על שירות המבחן ועל בית המשפט המחוזי יהא להשתכנע כי החלופה המוצעת הינה הדוקה דיה הן מבחינת מיקומה והן מבחינת המפקחים המוצעים" (שם, בפסקה 10). מהמלצתו הברורה של שירות המבחן - שנותרה בעינה אף בתסקיר המאחר יותר - עולה כי אין בחלופה שהוצעה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב ולמשיב עצמו. כעולה מהתסקירים שצורפו לערר, הסכסוך בין משפחת המשיב לבין משפחת המנוח עודנו פעיל ושחרורו של המשיב ממעצר - אפילו למעצר בפיקוח אלקטרוני - עלול להעמיד אותו ואת מפקחיו בסכנה נוכח הסיכוי להישנות אירועים אלימים בין המשפחות. כפי שצינתי זה מכבר, גם לשיקול הגנתו של המשיב עצמו יש משקל בבחינת המשך מעצרו (בש"פ 2112/16 מדינת ישראל נ' ג'בר, פסקה 6 (17.3.2016)). לאלה יש להוסיף את עברו הפלילי של המשיב. אמנם בית המשפט המחוזי סבר חרף נתונים אלה כי יש לעצור את המשיב בפיקוח אלקטרוני אך איני שותף לעמדה זו. להימנעותו של שירות המבחן מלהמליץ על שחרורו של המשיב יש משקל כבד בהחלטות בכגון דא, והלכה היא כי דרושים טעמים של ממש על מנת לסטות מהמלצות אלו (בש"פ 5013/12 צאנה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (10.7.2012)), ואלה לא נמצאו בהחלטת בית המשפט המחוזי. לצד אלה יש לציין כי מאז ניתנה החלטתה של השופטת א' חיות חלה התקדמות משמעותית בניהול ההליך העיקרי בעניינו של המשיב. כך התקיימו כבר 8 מועדי הוכחות, שבמסגרתם נשמעו 20 עדים, שני מועדים נוספים קבועים לתקופה הקרובה ובמהלכם צפויים להיקבע מועדים נוספים. דומה כי מדובר בהימשכות אשר נובעת ממורכבותו של ההליך בעניינו של המשיב (והשוו לפסקה 7 להחלטה של השופטת א' חיות). לא שוכנעתי כי העיכובים במסירת חלקים מחומר החקירה שעליהם עמדה באת כוחו המלומדת של המשיב, ואשר הטעמים להם הוסברו על ידי המדינה, גרמו לעיכוב ממשי בקידומו של ההליך. אין צריך לומר כי יידרשו

תאריכי הוכחות נוספים להשלמת שמיעת הראיות. נושא זה יכול שייבחן כאשר תוגש בקשה נוספת להארכת המעצר, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996.

נוכח ההסתייגות שהביע שירות המבחן, והמסוכנות הנשקפת מן המשיב אני מקבל אפוא את הערר, ומבטל את החלטת בית המשפט המחוזי. החלטתו של השופט נ' סולברג מיום 13.6.2016 המאריכה את מעצר המשיב ב-90 ימים בסייגים המפורטים בה, תעמוד אפוא בעינה.

ניתנה היום, י"ג בסיון התשע"ו (19.6.2016).

ש ו פ ט
